

§ 187

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Reetta Vanhasen ym. talousarvioaloitteesta koskien mielen-terveyshoitajien vakanssien lisäämistä perusterveydenhuoltoon

HEL 2019-003307 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon valtuutettu Reetta Vanhasen ja 23 muun valtuutetun talousarvioaloitteesta koskien mielen-terveyshoitajien vakanssien lisäämistä perusterveydenhuoltoon:

”Helsingin terveysasemilla on 36 mielen-terveys- ja päihdesairaanhoitajaa. Sairaanhoitajien vastaanotolle ohjautetaan terveysaseman terveydenhoitajan tai lääkärin tekemän hoidon tarpeen arvion jälkeen. Myös esim. neuvolasta tai lastensuojelusta voidaan ohjata aikuisikäisiä asiakkaita vastaanotoille. Sairaanhoitaja on yhteydessä asiakkaaseen pääsääntöisesti samana arkipäivänä yhteydenotosta ja hoidon kiireellisyys arvioidaan puhelimesta tai konsultaatiovastaanotolla. Asiakkaille pystytään tarjoamaan myös kiireellisiä vastaanottoaikoja akuuteissa tilanteissa.

Vuonna 2018 mielen-terveys- ja päihdesairaanhoitajat hoitivat 13 000 eri potilasta. Lievien ja keskivaikeiden mieliala- ja ahdistuneisuushäiriöiden hoidon lisäksi he tarjoavat apua elämäntilanteisiin sekä alkoholin varhaisvaiheen riskikäyttöön ja haitalliseen käyttöön liittyviin ongelmiin. Sairaanhoitajilla on nopea konsultaatioyhteys psykiatria- ja päihdepalveluihin. Osa terveysaseman potilaista ohjataan HUSin nettiterapiaan. Vuonna 2018 IT-psykiatriassa hoidettiin 1 100 helsinkiläistä. Jokaiselle terveysasemalle tarjotaan myös jalkautuvien psykiatrien tukea. Vuonna 2018 konsultaatiota annettiin noin 1 000 terveysaseman asiakkaan hoitoon.

Kalasadaman, Malmin, Laakson ja Vuosaaren akuutti-psykiatrian poliklinikoiden liikkuvat akuutti-, arviointi- ja konsultaatiotyöryhmät tarjoavat apua ja konsultaatiota kaikkialle peruspalveluihin, lastensuojeluun, asumispalveluihin tai asiakkaan kotiin 1–3 arkipäivän sisällä avunpyynnöstä. Työryhmät auttavat myös äkillisissä vakavissa psykiatrisissa kriisitilanteissa ja tarjoavat lyhytinterventioita. Liikkuvissa työryhmissä on 42 työntekijää. Tammi-toukokuussa 2019 palvelua tarjottiin 2 200 eri potilaalle.

Perustasolla mielen-terveys- ja päihdepalveluja tarjoavat myös Nuorisosama ja opiskeluterveydenhuollon psykiatriset sairaanhoitajat.

13–29-vuotiaat nuoret ja aikuiset voivat hakeutua näihin joko ilman ennakkoyleytymistä tai omalla yhteydenotolla. Näiden lisäksi Ohjaamo Helsinki tarjoaa kynnyksetöntä moniammatillista neuvontaa ja tukea terveyteen, hyvinvointiin ja hoitoon pääsyyn liittyvissä kysymyksissä 15–29-vuotiaille. Nuorisosemalla hoidetaan noin 1 400 ja opiskeluterveydenhuollon psykiatristen sairaanhoitajien vastaanotolla noin 1 300 asiakasta vuosittain.

Edellä kuvattujen palvelujen lisäksi perusterveydenhuollon matalan kynnyksen mielenterveyspalvelujen saatavuutta vahvistetaan vuoden 2019 elokuussa Myllypuron terveysaseman (keväästä 2020 terveys- ja hyvinvointikeskus) yhteyteen avattavalla helsinkiläisten nuorten ja aikuisikäisten palvelupisteellä (Mielenterveyspalvelupiste Mieppi). Palveluun voi varata ajan sähköisesti tai tulla tietynä aikana paikalle ilman ajanvarausta. Yhteydenpito voi tapahtua myös puhelimitse tai videovälitteisesti. Palvelua kehitetään ja tuloksia arvioidaan yhteistyössä asiakkaiden ja järjestöjen kanssa. Palvelun resursointia laajennetaan Myllypuron kokeilun jälkeen esiin tulleen asiakastarpeen perusteella ja talousarvion puitteissa. Asiakkaita voidaan ohjata alkuarvion jälkeen palvelupisteestä suoraan mm. lyhytpsykoterapiaan. Tarkoituksena on avata kynnyksetön palvelupiste jokaisen terveys- ja hyvinvointikeskuksen yhteyteen. Samassa yhteydessä arvioidaan myös terveysasemilla toimivien mielenterveys- ja päihdesairaanhoitajien riittävyys.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Matalalla kynnyksellä perustasolla toteutuva mielenterveys- ja päihdehäiriöiden varhainen tunnistaminen ja psykososiaalinen tuki ehkäisevät oireiden vaikeutumista ja kroonistumista ja ovat kustannustehokkaita interventioita. Perustason ja matalan kynnyksen palvelujen ensisijaisuus lisäävät asiakkaan osallisuutta, vahvistavat arjessa selviytymistä ja vähentävät erityistason palvelujen tarvetta.”

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Mikko Tamminen, psykiatria- ja päihdepalvelujen johtaja, puhelin: 310 58655
mikko.tamminen(a)hel.fi
Sampo Pajari, talous- ja suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 42246
sampo.pajari(a)hel.fi

Liitteet

1 Talousarvioaloite_Vanhanen Reetta

Muutoksenhaku

20.08.2019

Asia/8

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginkanslia on pyytänyt sosiaali- ja terveyslautakunnalta lausuntoa kaupunginhallitukselle 28.8.2019 mennessä valtuutettu Reetta Vanhasen ja 23 muun valtuutetun talousarvioaloitteesta koskien mielenterveyshoitajien vakanssien lisäämistä perusterveydenhuoltoon.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Mikko Tamminen, psykiatria- ja päihdepalvelujen johtaja, puhelin: 310 58655
mikko.tamminen(a)hel.fi
Sampo Pajari, talous- ja suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 42246
sampo.pajari(a)hel.fi

Liitteet

1 Talousarvioaloite_Vanhanen Reetta

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Sosiaali- ja terveyslautakunta 13.08.2019 § 166

HEL 2019-003307 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

13.08.2019 Pöydälle

Sosiaali- ja terveyslautakunta jätti yksimielisesti asian pöydälle puheenjohtaja Sanna Vesikansan pyynnöstä.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

20.08.2019

Asia/8

Lisätiedot

Mikko Tamminen, psykiatria- ja päihdepalvelujen johtaja, puhelin: 310 58655
mikko.tamminen(a)hel.fi

Sampo Pajari, talous- ja suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 42246
sampo.pajari(a)hel.fi